
Prohlášení Masarykovy společnosti

Ve chvíli, kdy občané naší země bojují o utváření našich příštích osudů, obrací se Masarykova společnost na veřejnost s naléhavou výzvou ke všem Čechům a Slovákům, aby si uvědomili závažnost odkazu T.G.Masaryka a jeho myšlenek. V moři autoritativních systémů střední Evropy udržel Masaryk skutečnou demokracii. Vždy učil, že pravá demokracie *nepanuje, nýbrž spravuje*. Učil, že svobody, která je plodem demokracie, nedosáhneme nivelizací, ale stále *vyšší kvalifikací každého z nás*; že demokracie vyžaduje zralé občanství. Věřil v sílu vzdělání. Byl přesvědčen, že demokracie je věc veřejná a musí být také veřejně konána, aby všem zajistila právo účasti, kritiky a iniciati-

vy. Mravním základem politiky mu byla humanita, a ta mu byla hlavním úkolem národním. I náš odpor proti surovému zbití studentů je v souladu s tímto jeho programem.

Podle Masaryka stát a zákon čerpají svou autoritu z uznání mravních zásad. Vytrvale opakoval: demokracie není pouze státní forma, ale je to názor na život a na svět. T.G.Masaryk je při nás i v tuto historickou chvíli, mluví pro nás i za nás – a vede nás všechny do příštích časů.

Dr. Karel Kučera,
předseda Masarykovy společnosti
Praha, 28. listopadu 1989

Za dr. Annou Masarykovou

Krátce před svými 85. narozeninami, 18. března 1996, zemřela v Praze po dlouhé nemoci česká historička umění PhDr. Anna Masaryková, vnučka presidenta T.G.Masaryka a čestná předsedkyně Masarykovy společnosti.

Narodila se 3. dubna 1911 v Praze jako starší ze dvou dcer malíře Herberta Masaryka a Míly Slavičkové – Masa-

rykové. Vyrůstala v těsné blízkosti svého děda, jenž se jí v mnohém snažil nahradit předčasně zesnulého otce a měl výrazný vliv na formování její osobnosti, jejího intelektuálního a mravního profilu. Spolu s dr. Alicí Masarykovou se posléze stala nejbližší společnicí T.G.Masaryka v posledním období jeho života.

V letech 1931-36 vystudovala historii a dějiny umění na filosofické fakultě Karlovy university v Praze u profesorů Josefa Pekaře, Josefa Šusty, Vojtěcha Birnbauma a Antonína Matějčka a v prosinci 1936 byla promována doktorkou filosofie. V letech 1937-42 pracovala jako archivářka SVU Mánes a byla stálou referentkou „Volných směrů“; od roku 1945 až do odchodu do důchodu začátkem sedmdesátých let působila v Národní galerii v Praze, kde uspořádala mnoho výstav a autorsky se podílela na řadě výstavních katalogů.

Ve své badatelské práci se zaměřila především na české malířství a sochařství 19. a první poloviny 20. století. Podrobně se zabývala tzv. druhým rokokem a dílem Josefa Navrátila, napsala cenné monografie o malířích Antonínu Hudečkovi, Janu i Antonínu Slavičkově a o sochaři Josefu Mařatkovi a roku 1963 vydala syntetické dílo *České sochařství 19. a 20. století*. V její bibliografii najdeme však i knihy o francouzských malířích Corotovi a Delacroixovi. Zvláštní pozornost věnovala též architektonickému vývoji Prahy na přelomu 19. a 20. století a podílela se na činnosti Klubu za starou Prahu, kde pronesla řadu přednášek.

V dlouhých desetiletích komunistického režimu žila v ústraní, obklopena věrnými přáteli, a spolu se svou mladší sestrou Herbertou zůstávala strážkyní památky T.G.Masaryka a tradic Masarykovy rodiny. Na jaře 1968 se spolu s profesory J.L.Hromádkou a Janem Patočkou, dr. Josefem Navrátilem a několika dalšími osobnostmi pokusila iniciovat obnovu Ústavu T.G.Masaryka. V letech 1987-88 se aktivně podílela na poloilegálním vzkříšení Masarykovy společnosti (6. března 1988 se v jejím bytě konala památná schůzka, jejíž účastníci – včetně prof. Wichterleho – byli pak při odchodu z domu zadrženi Státní bezpečností),

Dr. Anna Masaryková